

**A Kecskeri-puszta és környéke (HUHN20145)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terve**

Debrecen
2020.

Készítette

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
Bogland Természet-, és Környezetvédelmi Betéti Társaság
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor

Kapocsi István

Szakmai koordinátor

Lesku Balázs
Dr. Müller Zoltán
Dr. Kiss Béla

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Gulyás Gergely

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Hasznosi László

Közreműködő szakértők

Dr. Cserkész Tamás
Dr. Gulyás Gergely
Horváth Dénes
Hódör István
Lukács Attila
Mesterházy Attila
Mizsei Edvárd
Szabó Gyula
Tóth Pál
Tokaji Kitti
Kiss Ádám

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2020.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

• 1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	7
1.7.2. Településrendezési eszközök	7
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	7
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	7
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	8
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	8
1.7.7. Egyéb tervek	8
• 2. Veszélyeztető tényezők	9
• 3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)	12
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció, és élőhelyfejlesztés	25
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	25
3.2.4. Kutatás, monitorozás	25
3.2.5. Mellékletek	26
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	28
3.3.1. Agrártámogatások	28
3.3.2. Pályázatok	34
3.3.3. Egyéb	34
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	34
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	34
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	34
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	36

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Kecskeri-puszta és környéke kiemelt jelentőségű természetvédelmi terület (kJTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20145
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	1538,4 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak

*: kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Métélyfű (*Marsilea quadrifolia*)
 - Kisfészkü aszat (*Cirsium brachycephalum*)
 - Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
 - Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
 - Ürge (*Spermophilus citellus*)
 - Vidra (*Lutra lutra*)

1.5. Érintett települések

Jász-Nagykun-Szolnok megye: Karcag, Kunhegyes, Kunmadaras

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége(%)
		(ha)	(%)	
Karcag	Jász-Nagykun-Szolnok megye	1217,06 ha	79,11%	3,30 %
Kunhegyes	Jász-Nagykun-Szolnok megye	189,51 ha	12,32%	1,27%
Kunmadaras	Jász-Nagykun-Szolnok megye	131,82 ha	8,57%	0,86%

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A terület egy része 1192,68 ha a Kecskeri-puszta Természetvédelmi Területtel (kiterjedés: 1226 ha) átfedésben van. (2/1990. (VI. 13.) KöM rendelet a Hajósi-kaszáló és löszpartok, valamint a Kecskeri-puszta természeti területek védetté nyilvánításáról).

A tervezési terület nem érint különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület az Országos Ökológiai Hálózat magterület (74,07%) és ökológiai folyosó (19,46%), valamint pufferterület övezetével (0,01%) egyaránt átfed.

<u>Típus</u>	<u>Kód</u>	<u>Név</u>	<u>Átfedés (ha)</u>	<u>Átfedés (%)</u>	<u>Kapcsolódó jogszabály száma</u>
Természetvédelmi Terület	230/TT/90	Kecskeri-puszta Természetvédelmi Terület	1192,68 ha	77,53%	2/1990. (VI. 13.) KöM rendelet a Hajósi-kaszáló és löszpartok, valamint a Kecskeri-puszta természeti területek védetté nyilvánításáról
országos ökológiai hálózat magterület	MT	-	1139,56 ha	74,07%	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény.
országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezet	OF	-	299,33 ha	19,46%	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény.
országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezet	PT	-	0,13 ha	0,01%	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény.
régészeti lelőhely		Halas-tó (Karcag)			
régészeti lelőhely		Kecskeri-tó I. (Karcag)			
régészeti lelőhely		Kecskeri-tó II. (Karcag)			

régészeti lelőhely		Kecskeri-tó III. (Karcag)			
régészeti lelőhely		Köves-part (Karcag)			
régészeti lelőhely		Boros-legelői-halom (Karcag)			
régészeti lelőhely		Bócsai-legelő, Köves-laponyag (Karcag)			

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre elfogadott természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

Kecskeri-pusztai Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervének szakmai anyaga 2009-ban került kidolgozásra, jogszabályban azonban a kezelési terv készítésének napjái nem kerültek kihirdetésre.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 10/2011. (IV. 29.) KR sz. rendeletével módosított 18/2004.(XI.9.) számú rendelete a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Tervről (egységes szerkezetben).

Kunmadaras Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 21/2015. (XII. 1.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról.

Karcag Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (I. 30.) önkormányzati rendelete a Karcag város szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzatáról - módosítás.

Kunhegyes Város Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2011. (I.26.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Körzeti erdőterv: Közép-Tisza erdészeti tervezési körzet erdőterve Közép-Tisza körzet: (Érvényesség: 2017. január 1. – 2027. január 1.) Ügyszám: HB/11-ERD/12744-1/2016.

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

Kecskeri-pusztai és környéke kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület a Tiszántúli Vadgazdálkodási táj Nagykunsági tájegységbe tartozik. A tájegység vadgazdálkodására Tiszántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 13/2018. (VII. 3.) AM rendeletben foglaltak az irányadóak.

Nagykun Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 16-752850-106) Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00183-4/2019.

Kunsági Dózsa Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 16-752950-106) Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00088-4/2019.

Kunmag Kft. (vadgazdálkodási egység kódszáma: 16-752750-106) Vadgazdálkodási

üzemterve érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00204-2/2019.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

Kecskeri víztározó (vítérkód: 16-0151-1-1) Halgazdálkodásra jogosultja: Magyar Országos Horgász Szövetség Jóváhagyó határozat száma: JN-07/54/00606-8/2018. Halgazdálkodási terv érvényessége: 2023. április 18.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

Nagykunsági alegység (2-18) alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve – Közreadta a TIVIZIG és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Elfogadás dátuma: 2016. április. Érvényes: 2027-ig.

(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

Karcag Város II. Környezetvédelmi Programja 2005 - 434/2005. (XI.29.) határozat.

Kisfészki aszat (*Cirsium bracycephalum*) fajvédelmi terve (Molnár 2013), a nemzetközi Be-Natur program keretein belül.

A tervezési terület érint bányászati érdekeltségű területeket (bányatelek, kutatási terület), valamint koncesszióra kijelölt területeket.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02	lecsapolás	H	40%	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*): A csatornázás eredményeként a csatornákkal átszótt élőhelyen a talajvízszint mélyebbre vándorol, mely a kilúgozódás veszélyét, vagyis a talajban oldható sók mélyebbre vándorlását, így közvetetten az élőhely szikes karakterének csökkenését eredményezheti. Ez együtt jár a szikes élőhelyekre jellemző (több esetben specialista) karakterfajok borításának (dominanciájának) csökkenésével és életteret biztosíthat a „nem specialista” zavarástűrő és gyomfajok számára. A fenti folyamat lassan a szikes gyepek degradációját, természetességük csökkenését eredményezheti.
				vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>): A területen található sűrű csatornahálózat az időszakos kisvizek korai kiszáradását okozhatják, amely potenciálisan csökkentheti a vöröshasú unka szaporodási sikerét.
A06	gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	M	6-8%	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*): A kaszálás felhagyása az ún. filcesedés folyamatát segíti elő, vagyis a fűavar nemezserű felhalmozódását, ami a gyepterület egyszerűsödését, a fajgazdagság csökkenését és gyomosodás lehetőségét veti fel.
A10	extenzív legeltetés vagy alullegetetés	M	6-8%	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*): Az alullegetetés is az ún. filcesedés folyamatát segíti elő, vagyis a fűavar nemezserű felhalmozódását, ami a gyepterület egyszerűsödését, a fajgazdagság csökkenését és gyomosodás lehetőségét veti fel.
A09	intenzív legeltetés vagy túllegeltetés	L	<5%	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*): Az intenzív marhalegelés a szikes gyepek degradációját elsősorban a jószágállások környékén eredményezi. A folyamatos és jelentős taposás hatására az összefüggő gyeptakaró felszakadozik, a jószágállások környéki jelentős trágyázás hatására pedig (különösen a jobb termőképességű cickóros gyepekben (F1b)) gyomosodás indulhat meg, ami a gyepterület természetességének csökkenéséhez, leromlásához járulhat hozzá.
I01	az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	L	<1%	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*): A selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) megváltoztatja a talaj ökológiai egyensúlyát. A vegetáció jellegének minőségi romlását okozza.

I02	egyéb idegenhonos inváziós fajok	L	1%	Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*): Az ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) a jobb termőképességű cickóros szikes gyepekben (F1b) kis mértékben terjed. Nitrogénkötő sugárgombája miatt nitrofil gyomnövények megtelepedését segítheti elő, így hozzájárul a gyep gyomosodásához, természetességének csökkenéséhez.
N02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	L	<5%	kisfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>): A faj számára optimális tenyészidőszakban a száraz periódusok növekedése a területen található állományok csökkenését eredményezheti.
				mételyfű (<i>Marsilea quadrifolia</i>): Amennyiben a száraz periódusok hossza növekszik, ezzel egyre rövidebbek lesznek a faj számára megfelelő időszakok. Hosszú távon ez az állomány kipusztulásához vezethet.
				mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>): Amennyiben élőhelyei kiszáradnak, a faj állományai eltűnnek a területről.
Kód	A területre kívülről ható veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
E01	utak, ösvények, vasútvonalak és a kapcsolódó infrastruktúra	L	<5%	vidra (<i>Lutra lutra</i>): A közeli nagy forgalmú úton (4 - Budapest-Debrecen-Záhony elsőrendű főút) előfordulnak gázolások. A gázolás miatti mortalitás kedvezőtlen hatást gyakorol a faj Natura 2000 területen belüli állományára.
Kód	Potenciális veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A08	gyepterület kaszálása vagy vágása	L	<5%	kisfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>): A faj a kaszálást is jól tűri, de a hosszú éveken keresztül helytelen időben végzett kaszálás kedvezőtlen hatást gyakorolhat a faj Natura 2000 területen belüli amúgy is kis állományára, mivel az gátolja a faj szaporodását (nem történik magképzés).
L06	állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások	L	<5%	ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Közeli tanyákon élő háziállatok (kutya, macskák) a kolónia egyedeit pusztíthatják.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések:

- A Kecskeri-puszta és környéke kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK) 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a jelölő értékek mellett a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek /6250* Síksági pannon löszgyepek/ kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A gyepterület jelenlegi állapotának fenntartását célzó legeltetési/kaszálási rendszer kidolgozása.
- A szikes gyepeken felverődő, gyomként jelentkező nád mechanikus visszaszorítása legeltetéssel és tisztító kaszálással.
- A területen lévő mocsarak, mocsárrétek és a másodlagos vizes élőhelyek vízellátottságának biztosítása.
- Az ürge állomány nagyságának és az állomány területi kiterjedésének megőrzése érdekében a magasabb, szárazabb részekben biztosítani kell az állandó rövid fűvű állapotot (ennek elérésére a legeltetés és/vagy kaszálás alkalmazásával).
- A kistűzű aszat állományok védelme érdekében a mélyebb részekben (mocsárrétek) javasolt a mozaikos, hagyásterületes legeltetési és kaszálási gyakorlat további megvalósítása (bővítése), a kaszálási és legeltetési módok lehetőség szerinti további diverzifikálása.
- Bolygatott részek gyepeinek rekonstrukciója gyommentesítő kaszálással, szükség esetén a gyeppar felszámolása megfelelő időpontban végzett égetéssel.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, fajvédelmi és az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). A közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra vonatkozó kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. „A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhöz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

A Kecskeri-puszta és környéke Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 6 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2015-ben tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határ követő egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetőek. A kezeléseket, beavatkozásokat gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

A tervezési terület Karcag, Kunhegyes, Kunmadaras külterületének nyugati részén helyezkedik el, a régi 4. sz. főúttól északnyugatra, egészen a város közigazgatási határának nyugati széléig.

A tervezési terület jelentős része (61,24%) gyepterület. Többi része szántó, erdő, valamint művelésből kivett terület.

Az elkülönített, és alábbiakban részletezendő kezelési egységek (KE) ugyan több – nem csupán természetvédelmi – szempontból jobban tükrözik a művelési-gazdálkodási lehetőségeket, de a művelési ágaknak megfelelő áttekintést is részletezzük:

a, Erdő művelési ágú területek:

A földhivatali nyilvántartás szerint az erdő művelési ágú területek kiterjedése összesen 29,90 ha, míg az erdészeti nyilvántartás szerint az erdőállományok 29,91 hektáron helyezkednek el. Az erdőrészek egy állami tulajdonú kivételével magántulajdonban vannak.

A jelenleg faállománnyal borított terület részben tájidegen fajokból áll. A tájidegen fajok lecserélése hazai fafajokra általános természetvédelmi célkitűzés. A hazai fafajok madárvédelmi szempontból teljes mértékben betöltenék azt a szerepet, amit jelenleg a tájidegen fafajok (kocsányos tölgy, nyárfajok) töltenek be (fészkelőhely).

Az erdő művelés alatt álló területtel kapcsolatos javaslatokat a KE-3 kezelési egységekre vonatkozó pontokban részletezi a fenntartási terv.

b, Legelő és rét művelési ágú területek:

A földhivatali nyilvántartás szerint a legelő és rét művelési ágú területek kiterjedése összesen 942,11ha.

A gyomosodás megakadályozása érdekében a terület kaszálással és legeltetéssel történő hasznosítása javasolt. Az úgynevezett őszi tisztító kaszálás már nem akadályozza meg számos gyomfaj termésképzését és terjedését.

Gyepterületeken elsősorban a szarvasmarhával, valamint a juhokkal történő legeltetés fenntartása javasolt.

A nem megfelelő intenzitással biztosított legeltetésnek kedvezőtlen hatása lehet a gyeppé fajösszetételére, strukturáltságára (túllegeltetés esetén a gyeppé felszakadozása, legelőgyomok megjelenése, alullegetetés esetén a gyeppé filcesedése következhet be). A kezelési javaslatok elősegítik a pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*), illetőleg a síksági pannon löszgyepek (6250*) közösségi jelentőségű élőhelyek állományainak hosszú távú fenntartását. A területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal egyeztetett legeltetési és kaszálási terv szerinti gazdálkodás a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) élőhelyének fenntartását biztosítja; ugyanakkor elősegíthetik a közeli területeken esetlegesen fészkelő, fokozottan védett székicsér (*Glareola pratincola*) táplálkozóhelyének és potenciális fészkelőhelyének fenntartását, valamint a védett szikárszik (*Petrosimonia triandra*) növényfaj állományának védelmét is.

A legelő és rét művelési művelés alatt álló területtel kapcsolatos javaslatokat a KE-1, KE-2, KE-4 kezelési egységekre vonatkozó pontokban részletezi a fenntartási terv.

c, Szántó művelési ágú területek:

A földhivatali nyilvántartás szerint a szántó művelési ágú területek kiterjedése összesen 224,76 ha.

A művelési ág váltás azért indokolt, mert azok a gyepterületekhez kapcsolódva, vagy azok közé ékelve vannak jelen. Potenciális vegetációjuk a pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) vagy a síksági pannon löszgyepek (6250*) közösségi jelentőségű élőhely, tehát a lucernavetést követő spontán gyepesedéssel az érintett közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének növekedése lenne elérhető. A szántóföldi műveléshez kötődő zavaró hatások (gépi munkavégzés idejére vonatkozó előírás, rovarölő szerek és vegyszeres gyomirtók használatának mellőzése, fokozottan védett madár fészkeknek, fiókáinak megtalálása esetére vonatkozó előírás stb.) mérséklése a székicsér (*Glareola pratincola*) potenciális fészkelőhelyének védelme és a jelenlegi természetvédelmi helyzetének javítása érdekében került megfogalmazásra.

A mezőgazdasági művelés alatt álló területtel kapcsolatos javaslatokat a KE-4 kezelési egységekre vonatkozó pontokban részletezi a fenntartási terv.

d, Művelésből kivett művelési ágú területek:

A földhivatali nyilvántartás szerint a kivett művelési ágú területek kiterjedése összesen 341,60 ha.

A valós funkció nélküli csatornák és csatornaszakaszok felszámolása a vizes élőhelyekhez kötődő jelölő fajok természetvédelmi helyzetének jelentős javulását eredményezné. Elsősorban a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) és vöröshasú unka (*Bombina bombina*) fajok esetében lenne jelentős mértékű előrelépés az élőhelyrekonstrukció megvalósulása.

A globális szárazodási folyamatok tükrében szükséges a sekély, évente kiszáradó pusztai vizes élőhelyek kiszáradásának lassítása vagy megakadályozása vízvisszatartást segítő vízügyi beavatkozás révén. Ez természetesen csak a csatornák lecsapoló hatásának vizsgálatát követően válhat nyilvánvalóvá. A kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*), a mészelyfű (*Marsilea quadrifolia*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a vidra (*Lutra lutra*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) jelölő fajok természetvédelmi helyzetét is érintik előírás-javaslatok és az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok. Elsősorban a kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*) és a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) fajok esetében lenne jelentős mértékű előrelépés az élőhelyrekonstrukció megvalósulása.

A tavak nyílt víztükre és a viszonylag keskeny nádas-gyékényes élőhelyek a Natura 2000 terület jelölő fajok közül a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) és a vidra (*Lutra lutra*) számára biztosít élőhelyet.

A művelésből álló területtel kapcsolatos javaslatokat a KE-1, KE-2, KE-4, KE-5, KE-6 kezelési egységekre vonatkozó pontokban részletezi a fenntartási terv.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Mezőgazdasági jellegű tevékenységet szolgáló tanyák, családi gazdaságok, majorok, állattartó telepek, jószágállások, valamint földutak, illetőleg a 4 – Budapest-Debrecen-Záhony elsőrendű főút felüljárója. Jelentős részben művelés alól kivett területek tartoznak a kezelési egységbe, ill. az ezekhez közvetlenül csatlakozó gyeplélegelő művelési ágban lévő területek. A lélegelő állatok fokozott jelenléte miatt jellemző a taposott, tiport talajfelszín és a gyomosodás. Ezek természetvédelmi szempontból alapvetően nem jelentenek problémát. Megfelelő kezelés mellett táji léptékben a természetességet is növelhetik. Összesített kiterjedésük: 16,95 ha. A kezelési egység átfed védett területtel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók (U4), út- és vasúthálózat (U11), tanyák, családi gazdaságok (U10)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: - ürge (*Spermophilus citellus*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység esetében általánosan javasolható a gyommentesítés, az útrézsűk kezelése. A kezelési egységbe tartozó olyan tanyák, telephelyek, amelyeknek nagyobb gyeplélegelői is

vannak, kaszálással-legeltetéssel kezelendők.

Épületek rendszeres és tájképvédelmi szintű fenntartása, hulladék (építési), trágya eltávolítása a területről.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírási javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Gyepes esetén a kötelezően betartandó előírásoknál a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rend. előírásait, valamint a 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról előírásait szükséges figyelembe venni.

A kezelési egységnek a Kecskeri-pusztá TT területén található részein az 1996. évi LIII. törvény előírásai is irányadóak.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonekezelésében lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

b) Javasolt előírások:

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22). (Magyarázat: az arra potenciálisan alkalmas részeken, pl. tanyaúdvárokon, árkok mezsgyéjén stb.)
- A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása. (GY33).
- GY44 - A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal.
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása. (GY107).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területeken jelentős arányban vannak gyepesek. A gyomosodás megakadályozása érdekében javasoljuk a terület hasznosítását kaszálással és legeltetéssel. Az úgynevezett őszi tisztító kaszálás már nem akadályozza meg számos gyomfaj termésképzését és terjedését.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Cickóros szikes gyepesek; szikes rétek; ürmös és padkás szikesek; nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások; zsiókás, kötő kákás és nádas szikes vizű mocsarak; jellegtelen üde és száraz gyepesek; degradált löszgyepesek és a hozzájuk kapcsolódó kisebb-nagyobb élőhelyfoltok és élőhelyfragmentumok, továbbá pusztai környezetben lévő, leginkább náddal-gyékénnyel benőtt kubikgödrök melyeket legeltetéssel és kaszálással javasolt hasznosítani. Ebbe a kezelési egységbe kerültek azok a területek, amelyeket hasznosítását alapvetően rét- és legelőgazdálkodással célszerű megoldani. A

kezelési egységbe tartozó különböző természetességi állapotú gyepek, illetve nádasok és mocsarak túlnyomó részben legelő és rét művelési ágú területek, de néhány esetben felhagyott szántón kialakuló élőhelyek. Néhány esetben az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő területek is ebbe a kezelési egységbe kerültek. Ezek főként tisztások, nyílt területek, amelyek hazai fajokból álló faállomány számára nem megfelelő termőhelyek talajtani adottságuknál fogva. A kezelési egységbe beletartoznak azok a gyepterületen lévő kis területű faállományok is (jellemzően keskenylevelű ezüstfa állományok), amelyek legelő művelési ágban lévő területen lévő fásítások. Utóbbi területek a 2009. évi XXXVII. törvény értelmében fásításnak minősülnek, így lehetőség van a legeltetésükre is, emiatt ezek a kis területű faállományok is a KE-2 kezelési egységbe kerültek. Összes kiterjedésük: 1072,31 ha. A kezelési egység átfed védett területtel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): cickóros puszták (F1b), szikes rétek (F2), jellegtelen üde gyepek (OB), jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC), padkás szikesek, szikes tavak iszap- és vakszik növényzete (F5), ürmöspuszták (F1a), löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek (H5a), zsiókás, kötő kákás és nádas szikes vízü mocsarak (B6), nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a), homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak (U7), jellegtelen fátlan vizes élőhelyek (OA), őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): harmatkásás, békebuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet (B2), nem zsombékoló magassárrétek (B5), taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet (OG), kocsordos-őszirózsás sziki magaskórósok, rétsztyepek (F3), magaskórós ruderalis növényzet (OF), üde mézpzásitos szikfokok (F4), nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok (S7), fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló és folyóvizek partjánál (BA), nedves felszínnek természetes pionír növényzete (II), őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA), folyóvizek (U8), állóvizek (U9), üde és nedves cserjések (P2a) Natura 2000 élőhelyek: pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*), síksági pannon löszgyepek (6250*)
- Érintett erdőrészletek: Kunhegyes 119 TN, Kunhegyes 119 C
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: - kiséfűszű aszat (*Cirsium brachycephalum*), ürge (*Spermophilus citellus*), vidra (*Lutra lutra*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), mótelyfű (*Marsilea quadrifolia*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem adunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait, valamint a Kecskeri-pusztá természetvédelmi terület által érintett részeken a 1996. évi LIII. a

természet védelméről szóló törvény természeti területekre vonatkozó előírásait is szükséges figyelembe venni.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

Erdők esetén a „VP4—12.2.1-16 – Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” VP felhívás.

Körzeti erdőterv: Közép-Tisza erdészeti tervezési körzet erdőterve Közép-Tisza körzet: (Érvényesség: 2017. január 1. – 2027. január 1.) Ügyszáma: HB/11-ERD/12744-1/2016.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

b) Javasolt előírások:

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás. (GY22).
- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett.(GY14).
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni. (GY31)
- A gyepterületen előforduló őshonos hagyásfák, hagyásfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása. (GY33). *(Megjegyzés: a földön fészkelő madárfajok védelme érdekében a természetvédelmi kezelő Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság iránymutatása szerint szükséges lenne helyenként eltávolítani a cserje-és faállományt (dúvadak vártahelyei)).*
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY59).
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67).
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68).
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70).
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása. (GY79).
- A széna összegyűjtése és eltávolítása a területről a kaszálást követő 2 héten belül. (GY86).
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92).
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges. (GY104).
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el. (GY116).

- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY117).
- Élőhelyrekonstrukció. (GY118).
- A terület további hasznosítása nem erdőgazdálkodási tevékenység keretében támogatható. (E91). (Magyarázat: az érintett erdőrészeket esetén.)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk megvizsgálni, hogy a kezelési egység területén található csatornahálózat mely elemeinek van szerepe a jogszabályok által meghatározott vízgazdálkodási feladatok ellátásában. Azon csatornák vagy csatornaszakaszok felszámolását vagy részleges felszámolását javasoljuk, amelyek napjainkban már funkció nélküliek. Ezeknek a felszámolása, az eredeti domborzati adottságok visszaállítása a kezelési egység területén több jelölő faj és a pannon szikesek jelölő élőhely természetvédelmi helyzetében is jelentős javulást eredményezne a vízellátottsági viszonyok javulásán keresztül. Megjegyezzük, hogy ugyanez az élőhelyrekonstrukció a KE-5 területét is érinti. Továbbá a Kunhegyes 119 TN és a Kunhegyes 119 C erdőrészeket esetén javasoljuk a művelési ág megváltoztatását legelő művelési ágra, hiszen ezek a területek talajtani adottságaiknál fogva nem alkalmasak megfelelő záródású faállományok fenntartására. Jelenlegi állapotukban is jórészt fátlanok, rajtuk főként szikespusztai és mocsári élőhelyeket találhatók. Jelentős arányban a pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) jelölő élőhelyhez tartoznak. A terület adottságait figyelembe véve (nem vagy nehezen kaszálható felszín) a természetvédelmi kezelés legeltetéssel oldható meg.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található gyeptípusok, nádasok és mocsarak a legeltetést és a kaszálást is igen jól tűrik. A kezelési egység területén megfigyelhető gyepterületeken elsősorban a szarvasmarhával, valamint a juhokkal történő legeltetés fenntartása javasolt. A nádasok és mocsarak legeltetésére a szarvasmarha alkalmas. A nem megfelelő intenzitással biztosított legeltetésnek kedvezőtlen hatása lehet a gyepek fajösszetételére, strukturáltságára (túllegeltetés esetén a gyepek felszakadozása, legelőgyomok megjelenése, alullegetetés esetén a gyepek filcesedése következhet be). A kezelési javaslatok elősegítik a pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*), illetőleg a síksági pannon löszgyepek (6250*) közösségi jelentőségű élőhelyek állományainak hosszú távú fenntartását. A területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal egyeztetett legeltetési és kaszálási terv szerinti gazdálkodás a kezelési egység területén a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) élőhelyének fenntartását biztosítja; ugyanakkor elősegíthetik a közeli területeken esetlegesen fészkelő, fokozottan védett székicsér (*Glareola pratincola*) táplálkozóhelyének és potenciális fészkelőhelyének fenntartását, valamint a védett szikárszik (*Petrosimonia triandra*) növényfaj állományának védelmét is. A valós funkció nélküli csatornák és csatornaszakaszok felszámolása a vizes élőhelyekhez kötődő jelölő fajok természetvédelmi helyzetének jelentős javulását eredményezné. Elsősorban a kiskécskés aszat (*Cirsium brachycephalum*) és vöröshasú unka (*Bombina bombina*) fajok esetében lenne jelentős mértékű előrelépés az élőhelyrekonstrukció megvalósulása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Természetesebb erdei élőhelykategóriába be nem sorolható, elsősorban kiritkuló kocsányos tölgy alkotta ültetvény jellegű erdők, ezüsthék (*Elaeagnus angustifolia*) alkotta állományok, erdősávok, fasorok, valamint ezüsthékkal elegyes kocsányos tölgy (*Quercus robur*) ültetvényerdők. Részben az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott területek. Összkiterjedésük 16,63 hektár. A kezelési egység átfed védett területtel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC), őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők (RDb), nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok (S7).
- Natura 2000 élőhelyek: -
- érintett erdőrészek: Karcag 42C, Kunhegyes 119B
- védett természeti területet érintő erdőrészek: Karcag 42C
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A Natura 2000 terület üzemtervezett erdőállománya alrészleteinek jelenlegi fatípusai elsősorban a kocsányos tölgy (*Quercus robur*) és az ezüsthék (*Elaeagnus angustifolia*), valamint a mezei juhar (*Acer campestre*). A Karcag 42C célállománya kőris-kocsányos tölgyes, míg Kunhegyes 119 B alrészletben a célállomány cseres-kocsányos tölgyes. A célállomány elérése valamennyi erdőrészletben a részben ültetett, részben sarjadással felújuló ezüsthék (*Elaeagnus angustifolia*), mint fás szárú özönnyelvény visszaszorítása révén valósulhat meg. A célállomány megváltoztatása hosszú távon sem javasolt. A kis területű faállományokban rendszeres fahasználatot nem javasolunk.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Erdők esetén a „VP4—12.2.1-16— Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” VP felhívás.

Körzeti erdőtervezés: Közép-Tisza erdészeti tervezési körzet erdőterve Közép-Tisza körzet: (Érvényesség: 2017. január 1. – 2027. január 1.) Ügyszám: HB/11-ERD/12744-1/2016.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései. Az érintett egyetlen védett természeti területen fekvő erdő (Karcag 42C) esetében a kötelezően betartandó előírások mellett a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény előírásait is szükséges alapul venni.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

b) Javasolt előírások:

- Erdészeti szempontból tájidegen fafajok (gyalogakác, amerikai kőris, akác, turkesztáni szil) erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése. (E05).
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése (E33).
- Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal. (E51). /*Megjegyzés: Kocsányos tölgy, magyar kőris, nyárfajok/*
- Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágy- és fásszárúak továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása.(E83).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat a fentiekben túlmenően nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A jelenleg faállománnyal borított terület részben tájidegen fajokból áll. A tájidegen fajok lecserélése hazai fafajokra általános természetvédelmi célkitűzés. A hazai fafajok madárvédelmi szempontból teljes mértékben betöltenék azt a szerepet, amit jelenleg a tájidegen fafajok (kocsányos tölgy, nyárfajok) töltenek be (fészkelőhely).

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Elsősorban nagyüzemi, kisebb részt extenzív szántók. A kezelési egységhez tartozó területek elsősorban szántó, másodsorban rét/legelő, illetőleg kivett (út, csatorna) művelési ágú területek, mely utóbbiak elszántások révén jöttek létre. Összkiterjedésük 187,14 hektár. A kezelési egység átfed védett területtel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1), extenzív szántók (T6)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet (OG)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem adunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, haszonbérleti szerződés

keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

Védett természeti területen a kötelezően betartandó előírásoknál a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény előírásait is szükségesek alapul venni.

b) Javasolt előírások:

- Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható. (SZ07). (Magyarázat: a javasolt előírás a székicsér (*Glareola pratincola*) védelme érdekében került az önkéntesen vállalható gazdálkodási jellegű javaslatokhoz).
- Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett. (SZ01).
- Rovarölő szerek nem alkalmazhatók. (SZ25).
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (SZ26).
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37).
- Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása. (SZ55). (Magyarázat: lásd az „élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés” bekezdésben és a 3.2.2. fejezetben)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az elszántott rét vagy legelő művelési ágú területeken az eredeti művelési ág helyreállítása szükséges. Továbbá javasolt a szántó művelési ágú területek gyepesítése is. Megjegyezzük, hogy az elszántások nem érintenek kiterjedt területeket.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A művelési ág váltását azért tartjuk indokoltnak, mert azok a gyepterületekhez kapcsolódva, vagy azok közé ékelve vannak jelen. Potenciális vegetációjuk a pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) vagy a síksági pannon löszgyepek (6250*) közösségi jelentőségű élőhely, tehát a lucernavetést követő spontán gyepesedéssel az érintett közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének növekedése lenne elérhető. A szántóföldi műveléshez kötődő zavaró hatások (gépi munkavégzés idejére vonatkozó előírás, rovarölő szerek és vegyszeres gyomirtók használatának mellőzése, fokozottan védett madár fészkének, fiókáinak megtalálása esetére vonatkozó előírás stb.) mérséklése a székicsér (*Glareola pratincola*) potenciális fészkelőhelyének védelme és a jelenlegi természetvédelmi helyzetének javítása érdekében került megfogalmazásra.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: Azok a Natura 2000 területet átszelő csatornák és az azokkal párhuzamosan futó töltések kerültek ebbe a kezelési egységbe, amelyek a fenntartási

tervet megalapozó élőhelytérképen is külön foltként jelentek meg. A Natura 2000 területen lévő sűrű csatornahálózatból a kisebb és sekélyebb csatornák nagyobb része a KE-2 egységhez tartozik, mivel növényzetük alapján a különböző gyepes és mocsári élőhelyekkel jellemezhető élőhelyfoltokhoz tartoznak. A KE-5 egységbe kerülő területek művelési ága túlnyomó részben művelés alól kivett területek (csatorna), de más művelési ágban lévő területtel is vannak átfedések. Összkiterjedésük 50,64 hektár. A kezelési egység átfed védett területtel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a), zsiókás, kötő kákás és nádas szikes vizű mocsarak (B6), fragmentális mocsári és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló és folyóvizek partjánál (BA).
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen jellegtelen száraz-félszáraz gyepesek (OC), jellegtelen üde gyepesek (OB), galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjéseket (P2b).
- Natura 2000 élőhelyek: pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*).
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vidra (*Lutra lutra*), mótelyfű (*Marsilea quadrifolia*), kishévízű aszat (*Cirsium brachycephalum*), székicsér (*Glareola pratincola*), nagy goda (*Limosa limosa*), piros lábú cankó (*Tringa totanus*), gulipán (*Recurvirostra avosetta*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), vörösnakú lúd (*Branta ruficollis*), kis lilik (*Anser erythropus*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: - székicsér (*Glareola pratincola*), nagy goda (*Limosa limosa*), piros lábú cankó (*Tringa totanus*), gulipán (*Recurvirostra avosetta*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), vörösnakú lúd (*Branta ruficollis*), kis lilik (*Anser erythropus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem adunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Kecskeri-pusztai Természetvédelmi Terület érintett részein a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény előírásait szükséges alapul venni.

A gyepesek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepes területek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. Előírásait szükséges figyelembe venni.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

b) Javasolt előírások:

- Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás. (GY19).
- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26)

- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- Inváziós növényekkel fertőzött gyepekben csak a mentesítést követően lehet legeltetni. (GY58)
- Élőhely-rekonstrukció. (V63).
- Legeltetési terv készítése és egyeztetése szükséges a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY59). (*Magyarázat: elsősorban a mételyfű (Marsilea quadrifolia) természetvédelmi helyzetének javítása érdekében.*)
- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26).
- Amennyiben inváziós gyomokkal fertőzött területen költ fokozottan védett madár, a terület tisztítását csak a megengedett kaszálási időpont után szabad kezdeni. (GY101)
- A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegélyélőhelyek a kaszátlan területbe beletartozhatnak. (GY102)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása. (GY107)
- A lekaszált inváziós növények eltávolítása a területről a kaszálást követő 30 napon belül. (GY109)
- Tisztító kaszálás, szárzúzás szeptember 1. után kezdhető meg, amely alól kivételt képez július 15-ei dátummal az inváziós növényfajok konkrét állományait érintő kaszálás és szárzúzás. (GY112)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk a kezelési egység részét képező csatornák lecsapoló hatásának vizsgálatát és ennek ismeretében, akár vízvisszatartást segítő vízügyi beavatkozás kezdeményezését is (pl: műtárgyak építése/felújítása).

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A globális szárazodási folyamatok tükrében szükséges a sekély, évente kiszáradó pusztai vizes élőhelyek kiszáradásának lassítása vagy megakadályozása vízvisszatartást segítő vízügyi beavatkozás révén. Ez természetesen csak a kezelési egység részét képező csatornák lecsapoló hatásának vizsgálatát követően válhat nyilvánvalóvá. Bár a KE-5 kezelési egység élőhelytípusai között is megtalálhatóak a közösségi jelentőségű (és jelölő) pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) élőhelytípusba sorolható élőhelyek, a KE-2 egység foglalja magában ezek túlnyomó részét. Ennek ellenére a KE-5 egység alapvetően meghatározza a KE-2 egység vízháztartási viszonyait. Ezt figyelembe véve adtuk meg az önkéntesen vállalható előírás javaslatokat és az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat. A kiscsészű aszat (*Cirsium brachycephalum*), a mételyfű (*Marsilea quadrifolia*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a vidra (*Lutra lutra*) és a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) jelölő fajok természetvédelmi helyzetét is érintik a kezelési egység előírás-javaslati és az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok. Elsősorban a kiscsészű aszat (*Cirsium brachycephalum*) és a vöröshasú unka (*Bombina bombina*) fajok esetében lenne jelentős mértékű előrelépés az élőhelyrekonstrukció megvalósulása. A terület egyik jelölő növényfaja a mételyfű (*Marsilea quadrifolia*) 2015-ben a KE-5 egységhez tartozó sekély csatornából került elő, a szomszédos pusztai vizes élőhelyekből nem. A térségből származó korábbi adatok szintén csatornákból jelzik a faj előfordulását. Elképzelhető, hogy a faj számára alkalmas termőhelyeket a Natura 2000 területen ma már csak egyes mesterséges csatornák jelentik. A vöröshasú unka esetében sem zárható ki, hogy egyes csapadékhiányos években

kizárólag a mélyebb vizű csatornák jelentik a faj számára alkalmas szaporodóhelyeket (abban az esetben, ha a pusztai vizes élőhelyek az adott évben vízborítás nélkül maradnak). Utóbbi két faj számára azonban elsődlegesen a következő kezelési egység (KE-6) a meghatározó.

(a) Kezelési egység kódja: KE-6

(b) Kezelési egység meghatározása: A Kecskeri-tó, a Vajasi-halastó két tóegysége és az ezekhez közvetlenül kapcsolódó nádasok és gyékényesek tartoznak a kezelési egységbe. Legnagyobb arányban a Kecskeri-tározó (Kecskeri-tó) nyílt vízfelülete és a hozzá kapcsolódó nádas-gyékényes élőhelyek képezik a kezelési egységet. A területnek madárvonulási szempontból kiemelt jelentősége van. A tavakat ellátó csatornák nem ebbe a kezelési egységbe kerültek, hanem a mesterséges csatornákat magába foglaló KE-5 egységhez tartoznak. Összkiterjedésük 194,72 hektár. A kezelési egység átfed védett területtel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): állóvizek (U9), nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a), fragmentális mocsári és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló és folyóvizek partjánál (BA), álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete (Ac).
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC).
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vidra (*Lutra lutra*).
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem adunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Kecskeri-puszta Természetvédelmi Terület érintett részein a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény előírásait szükséges alapul venni.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

b) Javasolt előírások:

- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság által kijelölt területen nádaratás nem végezhető. (V06).

/Magyarázat: az esetleges korlátozások előtt a vízügyi hatósággal történő egyeztetés szükséges./

- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A tavak nyílt víztükre és a viszonylag keskeny nádas-gyékényes élőhelyek a Natura 2000 terület jelölő fajai közül a mocsári teknős (*Emys orbicularis*) és a vidra (*Lutra lutra*) számára biztosít élőhelyet. A mocsári teknőst 2015-ben a célzott terepi vizsgálatokkal nem sikerült kimutatni, de a faj vélhetően jelen van a területen. A vidra jelenlétére utaló életnyomokat a Kecskeri-tó délkeleti szegélyén találtunk 2015-ben. A víztér jelenlegi formájában (beleértve az üzemelés rendjét is) véleményünk szerint alkalmas élőhely mindkét faj számára, ugyanakkor a populációk egyedszámát limitáló tényezőkről csak sejtéseink vannak.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció. és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

A KE-2 és a KE-5 kezelési egységek esetében javasoljuk megvizsgálni, hogy a KE-5-ös kezelési egységhez tartozó mesterséges vízfolyások (csatornák) csapoló-drénező hatása hogyan mérsékelhető, szüntethető meg, a vízvisszatartás területükön milyen módon (pl. zsilipek, fenékküszöbök segítségével) lehetséges. Ez szükséges volna a közösségi jelentőségű élőhelyek (KE-2: 1530*, 6250*, KE-5: 1530*) állapotának javításához.

KE-2 kezelési egységnél érintett erdőrészletek művelési ágának megváltoztatása szükséges ahhoz, hogy az érintett jelölő élőhelyek természetvédelmi kezelése (legeltetés) megoldható legyen.

A KE-4 kezelési egység esetében javasoljuk az elszántott rét vagy legelő művelési ágú területeken az eredeti művelési ág helyreállítását, mellyel a szomszédos, sokszor közösségi jelentőségű élőhelyek (1530*, 6250*) kiterjedése növekedhetne, illetőleg javasoljuk a szántó művelési ágú területek gyepesítését is szintén az előbb említett közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének növelése érdekében.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

Itt egy rövid felsorolást adunk a kezelési egységek által érintett jelölő fajokról.

KE-2: ürge (*Spermophilus citellus*), kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*)

KE-5: mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vidra (*Lutra lutra*), mételyfű (*Marsilea quadrifolia*), kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*)

KE-6: mocsári teknős (*Emys orbicularis*), vidra (*Lutra lutra*).

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelyterképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2015-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2015-os felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon követése.

A jelölő élőhelyek monitorozására javasolható 10 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelyterképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó, idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhely (1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre és vizes élőhelyekre vonatkozó módszertan.

A kiskécskés aszat (*Cirsium brachycephalum*) és a mótelyfű (*Marsilea quadrifolia*) állományait teljes bejárással szükséges felmérni 10 évente.

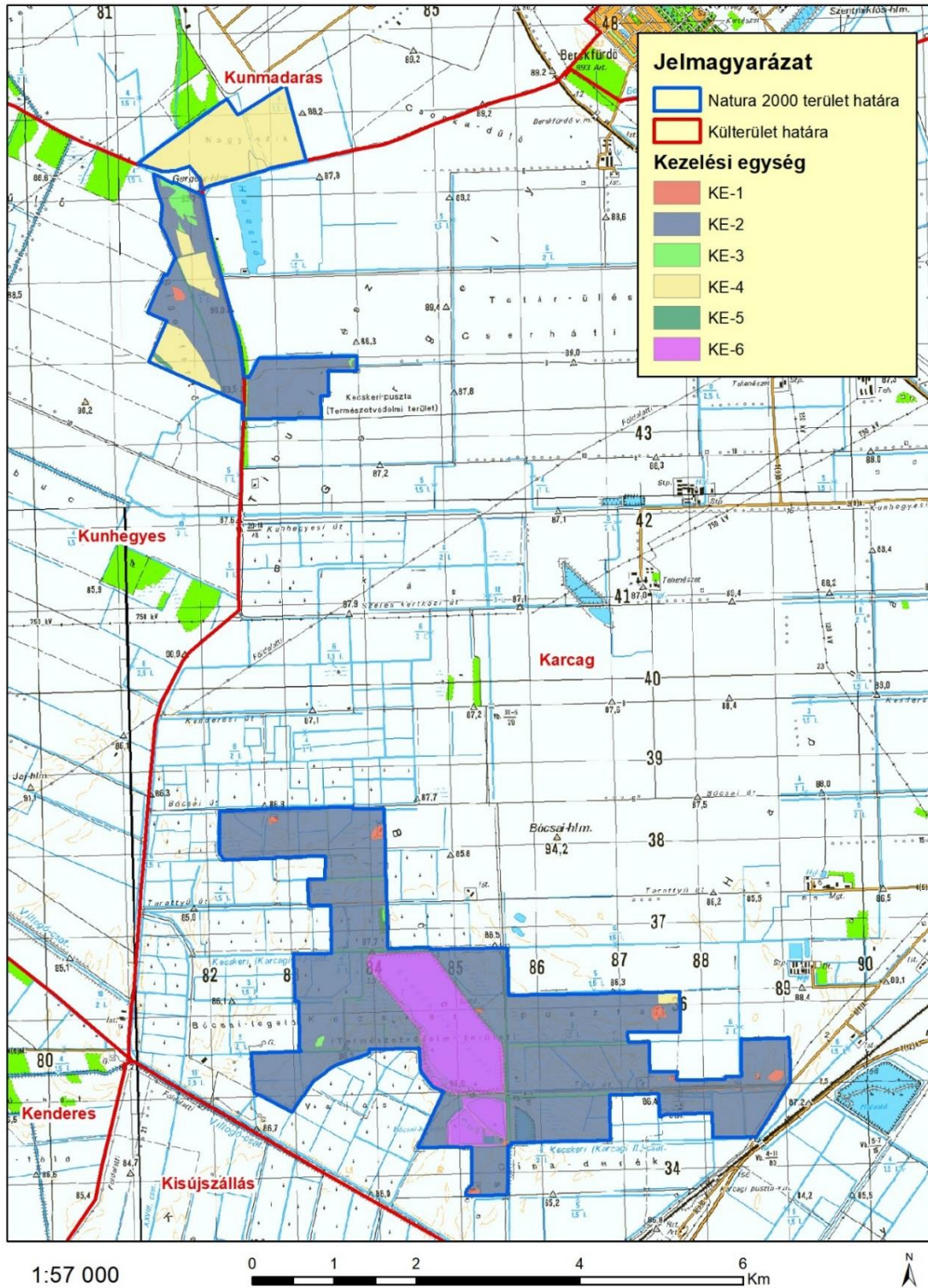
A mocsári teknős (*Emys orbicularis*) állományai NbmR protokoll szerint monitorozhatók, 10 évente.

Ugyancsak NbmR protokoll szerinti monitorozást javaslunk a jelölő ürge (*Spermophilus citellus*) és vidra (*Lutra lutra*) emlősfajokra, 10 évente.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése.

**HUHN20145
KECSKERI-PUSZTA ÉS KÖRNYÉKE**

A tervezési terület kezelési egységei. 2017.01.19.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Kecskeri-pusztá és környéke (HUHN20145) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A terület egy része (1192,68 ha) a Kecskeri-pusztá Természetvédelmi Terület (kiterjedés: 1226 ha) része. A vonatkozó jogszabály a 2/1990. (VI. 13.) KöM rendelet a Hajósi-kaszáló és löszpartok, valamint a Kecskeri-pusztá természeti területek védetté nyilvánításáról.

A tervezési terület szinte teljes egészében a Magyar Állam tulajdonában és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében található.

Ezen túl a terület egyes részei az országos ökológiai hálózat magterület, illetve pufferterület övezetének, illetve ökológiai folyosó részei is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület jelentős része (62,0%) a Magyar Állam tulajdonában és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében van. További 12,9% van állami tulajdonban, egyéb kezelésben. A terület többi része önkormányzati, illetve mezőgazdasági termelőszövetkezeti tulajdonban és magántulajdonban található.

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében (915 ha) lévő, haszonbérleti szerződés keretében hasznosított területek hasznosítása során be kell tartani a haszonbérleti szerződésben foglalt előírásokat.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti

évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrésztlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírascsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár, biotikus károsítók) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

[A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése](#)

A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer 2014. évi adatai alapján a Kecskeri-puszta és

környéke kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület Karcag, Kunmadaras és Kunhegyes közigazgatási területeket érintve több fizikai blokkban található. A fizikai blokkok területnagyságának megközelítőleg 80 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás igényelhető. Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetők el.

MePAR Blokkazonosító	Teljes terület (ha)	Támogatható terület (ha)	KAT
U50TQ-M-10	51,69	50,65	KAT20
U7V0Q-R-10	17,31	17,24	KAT20
UCADP-Q-10	17,94	17,85	KAT20
UCCLP-Y-10	57,12	44,98	KAT20
U6CLP-T-10	32,62	19,19	KAT20
U7JDP-T-10	34,25	32,39	KAT20
U8JDP-U-10	34,10	33,62	KAT20
U9JDP-V-10	43,11	41,92	KAT20
U8YLP-H-10	43,03	38,35	KAT20
U047T-3-10	79,4	73,94	KAT20
U6J7T-P-10	78,99	78,86	KAT20
U6H1T-F-10	91,98	86,81	KAT20
U8TMT-F-10	28,65	22,63	KAT20
U8UUT-P-10*	11,08	11,08	KAT20
U85ET-L-10	50,34	47,57	KAT20
U847T-C-10	94,35	90,39	KAT20
U8J7V-U-10	59,88	55,82	KAT20
U831T-4-10	60,83	56,36	KAT20
U86MT-U-10	158,27	0,00	-
U131V-X-10	60,36	18,13	KAT20
U8MUV-K-10	29,84	27,91	KAT20
U8EUT-9-10	119,03	116,17	KAT20
U90MV-Q-10	43,63	37,27	KAT20
U8X7V-8-10	53,49	52,46	KAT20
U16MV-N-10	74,14	57,78	KAT20
U81UV-X-10	32,41	31,79	KAT20
UHKEV-A-10	2,89	0,89	KAT20
U8KEV-3-10	36,16	32,43	KAT20
U10MV-F-10	43,11	39,61	KAT20
U80MV-P-10	38,71	37,55	KAT20
U10MV-F-10	43,11	39,61	KAT20
U8YEV-H-10	8,71	0,00	-

* Az adott MePAR-blokknak nem a teljes területe fed át a Natura 2000 terület területével.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi, élőhelykezeléssel összefüggő agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008. (IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás:

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás kifizetés (VP-4-10.1.1-15 és VP-4-10.1.1-16.) :

Középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéért igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

A Natura hálózat gyepterület hasznosítású területeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések:

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs képességének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő örökterület erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkimélő anyagmozgatásra.

VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

VP5-8.1.1-16 Erdősítés támogatása

Célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása.

VP5-8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú, vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

VP4-15.2.1.1-16 Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A felhívás célja a klíma rezisztens fajok biztosítása, fajokunk evolúciós potenciáljának fenntartása a genetikai változatosság megőrzése a fajok alkalmazkodóképességének érdekében.

VP4-15.2.1.2.-17 Erdészeti, genetikai erőforrások fejlesztése

A felhívás célja a magyarországi erdészeti fajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fajokunk evolúciós potenciálját hosszútávon megvédje és fenntartsa.

VP5-8.3.1-17 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

Az erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása.

VP5-8.6.2-16 Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkciójukat.

Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben várható fahasználatok során tapasztalhatók.

VP4-8.5.2.-17 Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A felhívás célja, hogy a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön.

VP5-8.6.1-17 Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések biztosítása, beleértve a lokális megújuló energiarendszer kiszolgálást, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

A „VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18)” pályázat célja egyrészt a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, másrészt az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások:

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” pályázat alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

Ugyancsak a Vidékfejlesztési Program keretében van lehetőség pályázni Vízügyi célú nem termelő beruházások kivitelezésére. A „VP4-4.4.2.1-16 - Vízügyi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése”, illetve a „VP4-4.4.2.2-16 - Vízügyi célú nem termelő beruházások: vízügyi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése” támogatások alapvető célja területi vízvízszinttartás elősegítése, illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása, mind az éghajlatváltozással összefüggő problémák minimalizálása, mind a biodiverzitás megőrzése, mind a vizeink mennyiségi és minőségi védelmének biztosítása céljából.

Természeti hátránnyal érintett területek *támogatása*: A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-13.2.1-16. – Kompenzációs kifizetések természetvédelmi hátránnyal érintett területeken” pályázat alapján, támogatásban azok a gazdálkodók vehetnek részt, akik a 1257/1999/EK tanácsi rendelet 19. cikke alapján meghatározott területen mezőgazdasági tevékenységet folytatnak. A támogatás jövedelem-kiegészítést biztosít a hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területeken a terület igényeihez igazított mezőgazdasági tevékenységet fenntartó gazdálkodók részére.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyep- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. Ebből adódóan ezeken a területeken nincsenek speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések.

A Natura 2000 gyep-területekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyep természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak, egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek. A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb

illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

Mivel ezek a területek rendszerint nem támogatható területrészek, így a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi természetvédelmi szempontokat elősegítő támogatási rendszer szinte kizárólag magánerdőgazdálkodók számára elérhető. Támogatás igénybevételére nem jogosult önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot. Szükséges lenne ezért olyan támogatási formákat és konstrukciókat kidolgozni és alkalmazni, amelyek állami erdőkben is lehetővé tesznek bizonyos – erdőgazdálkodási, továbbá nem is okvetlenül az erdőgazdálkodás szűken vett körén belül értelmezhető, de erdőterületen történő – beavatkozásokat.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területet nem érinti folyamatban lévő vagy tervezett pályázat.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Kifejtve a 3.4.2. pont alatti táblázatban, összevontan a kommunikáció címzettjeivel.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök:	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	<ul style="list-style-type: none">● gazdálkodók● a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói● a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési	2017.04.27. (Karcag)	Résztevők száma: 20

Felhasznált kommunikációs eszközök:	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
	területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok ● egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság		
Önkormányzati közzététel	<ul style="list-style-type: none"> ● gazdálkodók ● a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói ● a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok ● egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2017.04.19-05.04. (Karcag, Kunhegyes, Kunmadaras)	Kifüggesztés darabszáma: 3
Honlap	<ul style="list-style-type: none"> ● gazdálkodók ● a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói ● a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok ● egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2017.04.12-től meghatározott ideig letölthető volt	http://www.emisszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	<ul style="list-style-type: none"> ● a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok 	2017.04.12-21. között	Kiküldött értesítések darabszáma: 177 levél + 176 e-mail

A kommunikáció szervezése, lebonyolítása, tartalma:

1. Az egyeztető fórum időpontjának és helyszínének egyeztetése megtörtént az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi őrkkel és a tájegységvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Karcag város Polgármesteri Hivatalával (2017. április).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2017.04.12).
3. Az érintett önkormányzatok (Karcag, Kunhegyes, Kunmadaras) 2017.04.19. - 05.04. között 10 nappal kifüggesztették a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2017.04.12-21. között) és tartalmazták a véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidő, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre, az értesítés módja, a tőlük érkezett válaszok, valamint a rájuk adott tervezői válaszok a 4. sz. mellékletben találhatóak.
5. Az érintettek felé meghirdetett időpontban és helyszínen, 2017.04.27-én 10:00 órai kezdéssel Karcag város Polgármesteri Hivatalának 2.sz. tanácskozó termében (5300 Karcag, Kossuth tér 1.) az egyeztető fórum megtartásra került, melyről emlékeztető és fotó dokumentáció készült. A fórumon 20 fő vett részt.

6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervekészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Társadalmi egyeztetést követően 13 címzett részéről érkezett visszajelzés a Natura 2000 fenntartási tervvel kapcsolatban.

A legtöbb véleményt megyei szervek küldték meg. Emellett voltak országos, régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek, járási hivatal, önkormányzatok, Natura 2000 támogatást felvevő, magántulajdonos is a véleményezőkhöz. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság projektgazdaként vett részt a fenntartási terv egy részének elkészítésében.

A legfontosabb beérkezett vélemények a 3.4.3.1. táblázatban láthatóak.

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen [Kormány megbízotti Kabinet – Állami főépítész] (- Ismerteti az érintett települések hatályos szabályozási terveit. - Kifogással nem él, a fentiekben túl észrevételt nem tesz.)	Levélben	Igen	A települések hatályos szabályozási tervei beépültek a tervbe.
JNSZ M-i Kormányhivatal Hatósági Főosztály, Bányászati Osztály	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	igen (- Ismerteti a terület bányászati érintettségét. - Tájékoztatást nyújt bányászati és földtani információ forrásokról. - 3.4.2. fejezetben hiányolja a tételes felsorolást. - Jelzi, hogy a terv érint bányászati érdekeltségű területeket és koncesszióra kijelölt területeket, amelyek felsorolása hiányzik. Ezekről külön levélben tájékoztatást adott. - A terv földtani/geológiai szempontból szerinte megalapozatlan. - Jelzi, hogy az üzemelő földgázelosztó, szállító és szénhidrogén szállító vezetésekről hiányzik leírás.)	Levélben	Részben	Az 1.7.7. Egyéb tervek fejezetben utalás történt a bányászati érdekeltségű területekre. A bányászati érdekeltségű területek és a koncesszióra kijelölt területek az 1.3.3.6 fejezetben felsorolásra kerültek. A terv földtani/geológiai szempontból történő kiegészítése megvalósult. Az üzemelő földgáz szállító és szénhidrogén szállító vezetésekre vonatkozó leírást a terv 1.3.3.6.pontja tartalmazza. A FŐGÁZ Zrt. a terület fenntartási tervének elkészültéig nem reagált a természetmegőrzési területen üzemelő földgázelosztó vezetésekre kapcsolatos megkeresésre. Meglévő információink alapján a tervezési területet nem érintik földgázelosztó vezetések. (https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/kozmu-

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
					üzemeltető/menus/terkep/tajekoztat as)
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Kifogást nem emel. - Fontosnak tartja a környezetvédelmi, erdészeti és vízgazdálkodási törvények összhangjának kialakítását a fennt. tervben, megfelelő prioritásokkal. - A csatornák felszámolásával és vízviisszatartással kapcsolatban egyeztetést javasol a vízügyi igazgatósággal. - Felhívja a figyelmet, hogy építési munkával járó vízmunka esetén a vízjogi engedélyeztetési eljárást le kell folytatni.)	Levélben	Részben	A tervkészítő véleménye szerint is szükséges az egyeztetés.
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- A belvízelvezető- és öntöző csatornák használaton kívül is közcélt szolgálnak, így felszámolásukat nem támogatja. - Vízhiányos időszakban a vízelvezető csatornákon is vízviisszatartásos üzemrendet folytatnak, a kiszolgáló műtárgyak karbantartását folyamatosan végzik a forrásaik erejéig. - Amennyiben a KE-6-ban az igazgatóságuk fenntartási kötelezettsége teszi szükségessé a nádaratást, a fennt. terv nem akadályozhatja a nádaratást. - A KE-6 tározójánál a KÖTIVIZIG és a hatóság képviselőinek szabad mozgása nem eshet korlátozás alá. - Felhívja a figyelmet az 1995.LVII.trv. 3.§.(2)b., 120/1999.Korm.rend. 5§. 1-8. pontjaira, és kéri figyelembe venni, hogy az ezekben foglalt üzemeltetői feladataikban a fenn. terv nem korlátozhatja igazgatóságukat. - Együtműködési szándékát a HNPI-vel továbbra is fenntartja.	Levél, fórum	Részben	Alapvetően a csatornák lecsapoló hatásának vizsgálatát és ennek ismeretében, akár vízviisszatartást segítő vízügyi beavatkozás kezdeményezését (pl: műtárgyak építése/felújítása) javasolta a tervkészítő, nem pedig a csatornák felszámolását. „A valós funkció nélküli csatornák és csatornaszakaszok részleges felszámolása a vizes élőhelyekhez kötődő jelölő fajok természetvédelmi helyzetének jelentős javulását eredményezné.” mondat kikerült a tervből. Ugyanitt a tervkészítő hangsúlyozza, hogy a mesterséges csatornák több jelölő faj szempontjából jelentős élőhelynek minősül. A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság által kijelölt területen nádaratás nem végezhető. (V06) önkéntesen vállalható javaslatként került a tervbe madárvédelmi (gémtelep) szempontokat szem előtt tartva. Az esetleges korlátozások előtt a vízügyi hatósággal történő egyeztetés szükséges. Utóbbi mondat

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
		- A végleges fennt. tervről kér tájékoztatást.)			magyarázatként bekerült a tervbe a V06 javaslatához.
Karcag (önkormányzat)	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum - telefon	Igen (- Kifüggesztette a tervet. - Kéri az 5.o. 1.7.2.-es pont 3. bekezdésében Karcag Város településrendezési tervét javítani. - Kéri törölni a 6.o. 1.7.7. pontban Karcag Város környezetvédelmi programjára vonatkozó mondatot.)	Levél, fórum	Igen	A kért javítás (csere) és a törlés is megtörtént.
Azon földrészletek magánszemély tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölő élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészekben (0 levél – a jellemző területek állami tulajdonban vannak, a magángazdálkodók a bérlők és Natura 2000 támogatást igénybevevőkön keresztül kerültek értesítésre).	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Kaszálás elkezdésének időpontjával, engedély és bejelentési kötelezettségekkel kapcsolatos kérdéseik voltak a fórumon. - Kérdés merült fel, hogy szántóra mikor lesz Natura 2000 támogatás, és melyek a szántón tiltott növények.)	Fórumon	Nem	A kérdéssel kapcsolatban a tervekészítő nem tud felvilágosítással szolgálni.

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

A terv főképp a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, valamint a Karcag Városi Önkormányzat észrevételei, módosítási javaslatai alapján módosult.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20145 Kecskeri-puszta és környéke kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20145 Kecskeri-puszta és környéke Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2020. július „24.”